

[bron: joop.nl](http://joop.nl), 13 maart 2017

Marjolein Demmers, directeur van De Groene Zaak

Huidig belastingstelsel past niet meer bij de 21ste eeuw

Door de hoge loonbelasting is repareren al gauw duurder dan het kopen van een nieuw product. Dan kun je wel subsidies verstrekken voor duurzaamheid, maar in de basis blijf je de verkeerde kant op sturen. Dat is niet effectief.

De voornaamste functie van het belastingstelsel is om op een stabiele en geaccepteerde manier de schatkist te vullen voor de collectieve uitgaven die we willen doen aan bijvoorbeeld zorg, onderwijs en infrastructuur. Het huidige belastingstelsel was lange tijd een prima systeem om dit te bewerkstelligen. Maar de wereld verandert. Het huidige fiscale systeem is steeds meer een belemmering geworden voor het succes van de Nederlandse economie, voor banen, voor welvaart. Een herziening van het belastingstelsel is dan ook een belangrijk onderwerp om in de verkiezingstijd te bespreken, waarbij de discussie breder moet worden gevoerd dan nu vaak het geval is. Het is geen “links” of “rechts” thema: Het gaat om een goed functionerende economie in het belang van de gehele samenleving.

cc-foto: Anthony Roost

De belastingen leunen nu relatief zwaar op het belasten van arbeid. De consequentie is dat het creëren van nieuwe banen in Nederland relatief duur is, terwijl we juist meer banen nodig hebben. Grondstoffen zijn daarentegen relatief goedkoop. De consequentie is dat verspilling van grondstoffen nauwelijks wordt ontmoedigd, terwijl het winnen en gebruiken van grondstoffen wel schade veroorzaakt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan fossiele brandstoffen. Door meer belasting op grondstoffen wordt het vermijden, besparen, en efficiënt (her)gebruiken aantrekkelijker. Dat leidt vervolgens tot kostenbesparing en een slimmere, ‘circulaire’ economie.

In de 21ste eeuw is het dus veel logischer om arbeid te bevorderen door de arbeidslasten te verminderen en grondstoffen te belasten. Een belastingverschuiving van arbeid naar grondstoffen dus. Veel politieke partijen komen in hun programma met het voorstel om een dergelijke belastingverschuiving door te voeren: de PvdA, D66, ChristenUnie, SP, SGP, PvdD en GroenLinks hebben allemaal maatregelen in hun programma opgenomen die deze belastingverschuiving mogelijk maken. Maar ook de VVD, het CDA en de PVV willen belasting op arbeid verlagen.

Het bedrijfsleven ziet deze noodzaak ook. Ondernemers die aan de slag gaan met innovatieve, duurzame oplossingen lopen aan tegen een tegenwerkend fiscaal systeem. Door de goedkope fossiele energie wordt de omslag naar duurzame energie belemmerd en goedkope grondstoffen leiden tot een wegwerpmentaliteit. Door de hoge loonbelasting is repareren al gauw duurder dan het kopen van een nieuw product. Dan kun je wel subsidies verstrekken voor duurzaamheid, maar in de basis blijf je de verkeerde kant op sturen. Dat is niet effectief.

Het komende kabinet zal dus goed moeten kijken naar een herziening van het belastingstelsel. Verschillende organisaties, zoals het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en de vier grote accountantskantoren (PwC, EY, KPMG en Deloitte), hebben de belastingverschuiving van arbeid naar grondstoffen uitgebreid onderzocht. Conclusie: het is een reële en aantrekkelijke optie.

Doordat de arbeidslasten omlaag gaan wordt het goedkoper om mensen aan te nemen. Goed voor ondernemers en voor de werkgelegenheid. Hierdoor gaan de inkomsten voor de schatkist wel omlaag, maar dat kan worden opgevangen door het belasten van milieuvervuiling en grondstoffen. Dit stimuleert duurzame innovatie: Het loont voor bedrijven om slimme manieren te bedenken om verspilling en vervuiling te voorkomen. Nederland wordt daardoor koploper in oplossingen voor mondiale uitdagingen en een schone leefomgeving. Hierdoor wordt ook onze concurrentiepositie sterker.

De belastingkomsten kunnen we volgens het PBL stabiel houden door de btw te verhogen en te gebruiken als stabiele bron van inkomsten. Onze belasting op consumptie ligt nu onder het EU-gemiddelde, dus daar zit ruimte. Koopkracht wordt behouden door de verlaging van belasting op lonen. Daarnaast kan bijvoorbeeld jaarlijks de heffing omhoog op onnodige verpakkingen of fossiele energie om fabrikanten te verleiden tot het maken van duurzame keuzes.

Belastingstelselherziening is een complexe uitdaging en we zijn er nog niet over uitgepraat. Voor de 21ste eeuw willen we een vereenvoudigd, stabiel en effectief stelsel. De genoemde verschuiving is daar een onderdeel van. Het geheel zal goed moeten worden doordacht en geleidelijk moeten ingaan, zodat iedereen kan meegroeien of omschakelen. Het belangrijkste is dat we niet bang moeten zijn om het aan te pakken. Als we de problemen te lang doorschuiven krijgen we er later spijt van dat we niet het lef hebben gehad om nú het belastingstelsel te herzien. Laten we dus snel een maatschappelijk debat voeren met burgers, fiscaal experts, bedrijven, vakbonden en maatschappelijke organisaties over hoe een toekomstbestendig belastingstelsel eruitziet.